

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 149/2019-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku, zo sudcu Petra Straku a sudcu Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Garajom, MBA, Hlavná 137, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 20 C 93/2007 z 30. mája 2018 a postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21 Co 131/2018 z 11. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 20 C 93/2007 z 30. mája 2018 a postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Co 131/2018 z 11. decembra 2018.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 25. apríla 2007 domáhal uloženia povinnosti Prešovskému samosprávnemu kraju (ďalej len „žalovaný“) zaplatiť mu sumu 48 008,70 € z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť v období od 1. novembra 2005 do 31. decembra 2006 z dôvodu, že žalovaný užíval pozemky vo vlastníctve sťažovateľa a za ich užívanie neplatil nájomné. Žalovaný 5. júna 2017 vyzval sťažovateľa na rokovanie o mimosúdnom vyrovnaní a za tým účelom ho pozval na osobné stretnutie. Sťažovateľ reagoval kladne a 2. augusta 2017 zaslal svoj súhlas s mimosúdnou dohodou na emailovú adresu zástupkyne žalovaného. Z uvedeného dôvodu žalovaný 8. augusta 2017 podal na okresnom súde návrh na prerušenie konania za účelom mimosúdnych rokovaní sporových strán, s čím sťažovateľ prejavil svoj súhlas podaním z 21. augusta 2017. Okresný súd uznesením z 27. septembra 2017 návrhu žalovaného vyhovel a konanie prerušil. Vzhľadom na to, že žalovaný úmyselne oddiaľoval mimosúdne rokovania, sťažovateľ písomným podaním z 13. októbra 2017 oznámil okresnému súdu, že z dôvodov úmyselných prierahov zo strany žalovaného svoj predchádzajúci súhlas s prerušením konania berie späť. Okresný súd uznesením sp. zn. 20 C 93/2007 z 30. mája 2018 konanie zastavil podľa § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu, že žiadna zo strán nepodala v lehote šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti uznesenia o zastavení konania návrh na pokračovanie v konaní. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 21 Co 131/2018 z 11. decembra 2018 rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania ako vecne správne potvrdil.

3. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti ďalej uviedol:

„Porušovateľ v odôvodnení svojho potvrdzovacieho uznesenia zo dňa 11.12.2018 okrem iného dôvodil tým, že pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že súdu podaním zo dňa 13.10.2017 oznámil späťvzatie svojho súhlasu s prerušením konania, a to z dôvodu úmyselných prierahov zo strany žalovaného, k tomuto porušovateľ uviedol, že takéto

podanie nie je obsahom spisu a sťažovateľ ani k odvolaniu nepripojil potvrdenie preukazujúce zaslanie danej písomnosti súdu, kópiu samotného podania, na ktoré sa odvoláva.

Porušovateľ v odôvodnení svojho uznesenia zo dňa 30.05.2018 ďalej mylne a v rozpore so skutočnosťou a teda aj v rozpore s právom sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uvádza, že nakoľko v predmetnom prípade došlo k prerušeniu konania v zmysle § 163 ods. 1 CSP uznesením súdu prvej inštancie č.k. 20C/93/2007 zo dňa 27.09.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.11.2017, pričom v lehote 6 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o prerušení konania žiadna zo strán nenavrhol v konaní pokračovať, súd postupoval správne, keď konanie s poukazom na ust. § 163 ods. 2 CSP zastavil.

Máme zato, že nakoľko sa na späťvzatie súhlasu sťažovateľa s prerušením konania zo dňa 13.10.2017 vôbec neprihliadalo, ba dokonca jeho podanie bolo zo strany ako Okresného súdu Prešov, tak aj zo strany porušovateľa popierané a spochybňované, takýmto postupom došlo k vážnemu zásahu do práv sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že arbitrárnym postupom a rozhodnutím porušovateľa bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie porušené boli.

3. Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.12.2018, sp.zn.: 21Co/131/2018, ako aj uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 30.05.2018, sp.zn.: 20C/93/2007 a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

5. Vec napadla ústavnému súdu 11. marca 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 25. apríla 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, sťažovateľkina vec podľa čl. X bodu 2 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 spadala

do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec sťažovateľa prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Aby mohol ústavný súd pristúpiť k vecnému posúdeniu ústavnej sťažnosti, je najskôr povinný skúmať, či sú naplnené všetky zákonom požadované náležitosti a či sú vôbec dané podmienky na jej prerokovanie ustanovené zákonom o ústavnom súde. V prerokovávanom prípade k takému záveru nedospel. Obsah ústavnej sťažnosti, ako

i rozhodnutí ňou napadnutých tak nebolo potrebné bližšie reprodukovať, pretože z dôvodov ďalej vyložených bolo nutné sťažnosť odmietnuť.

K namietanému porušeniu označeného základného práva postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 20 C 93/2007 z 30. mája 2018

15. Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nemal ústavný súd právomoc preskúmať namietaný postup a uznesenie okresného súdu, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré ním údajne mali byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu a prostredníctvom odvolania krajský súd, pričom podanie odvolania sťažovateľ aj využil, hoci s nie priaznivým výsledkom.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označeného základného práva postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 21 Co 131/2018 z 11. decembra 2018

17. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľa poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych

opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

18. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

19. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu a z jeho poučenia je zrejmé, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv mohol domôcť prostredníctvom inštitútu dovolania. V danom prípade prichádzala do úvahy prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže dovolanie podľa tohto ustanovenia je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak je daný niektorý z dôvodov zmätočnosti definovaný v tomto ustanovení (v danom prípade ide o tvrdenie sťažovateľa o arbitrárnom postupe krajského súdu, ktorý neprihliadol na späťvzatie súhlasu sťažovateľa s prerušením konania, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie). V zásadnej rovine totiž nemožno pochybovať o tom, že zastavenie konania (teda skončenie konania), pokiaľ k nemu nedošlo v súlade so zákonom, rozhodne znamená porušenie práva žalujúcej strany na spravodlivý proces, keďže sa jej tým odníma súdna ochrana.

21. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ možnosť podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) nevyužil, dovolanie nepodal. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej

až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a túto možnosť sťažovateľ v tomto prípade mal.

22. Keďže sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jeho prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

23. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako neprípustnú, pričom sa argumentáciou sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu ním označeného základného práva bližšie nezaoberal.

24. Ústavný súd sledujúc hľadiská hospodárnosti konania nepristúpil k výzve právneho zástupcovi sťažovateľa na odstránenie nedostatkov v zákonom ustanovených náležitostiach ústavnej sťažnosti, ktoré spočívali v nejasnom návrhu rozhodnutia (petite), keďže ani prípadné odstránenie tohto nedostatku by nebolo spôsobilé privodiť iné rozhodnutie o jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu